

Dosarul nr. 3ra-959/22
2-19095597-01-3ra-19092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. I. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

16 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Mariei Sîrbu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu menținerea hotărârii din 29 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost admisă parțial acțiunea

constată:

La 16 mai 2019, Maria Sîrbu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea acțiunii a indicat că odată cu atingerea vârstei de pensionare, a depus în adresa Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Hîncești cerere privind stabilirea pensiei pentru limită de vârstă, cu anexarea înscrisurilor solicitate.

Potrivit deciziei privind stabilirea pensiei pentru limită de vârstă, despre care a aflat doar din răspunsul CNAS din 8 aprilie 2017, emis la cererea sa prealabilă, i-a fost stabilită pensie în mărime de 1 259,56 de lei lunar.

Din informația indicată, a constatat că pensia dânzei a fost calculată doar pentru stagiul de 29 de ani și 3 luni, necesar fiind 30 de ani.

A menționat că la începutul anului 2019, s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Hîncești și Casa Națională de Asigurări Sociale cu cereri prealabile privind reexaminarea drepturilor sale la pensie, cu prezentarea certificatului de salariu pentru perioada respectivă.

Prin decizia nr. S-646 din 8 aprilie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a refuzat recalcularea pensiei, din motiv că Spitalul Raional Hîncești, pentru perioada 1 ianuarie 1999 – 1 martie 2000 și 14 ianuarie 2008 – 1 octombrie 2008, precum și SRL „Mindalia”, pentru perioada 7 aprilie 2000 – 24 septembrie 2001, nu au prezentat declarațiile persoanei asigurate și perioadele respective nu au fost incluse în stagiul de cotizare și nici la determinarea venitului mediu lunar asigurat.

Prin aceeași decizie, a aflat că odată cu prezentarea declarațiilor privind venitul asigurat realizat după 1 ianuarie 1999, pensia dânzei va fi reexaminată, deși înscrisurile respective le-a anexat de nenumărate ore la adresările sale către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Hîncești și Casa Națională de Asigurări Sociale.

A specificat că s-a adresat repetat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Hîncești unde, la fel, a fost recunoscut temeiul adresării sale, dar i s-a recomandat adresarea cu problema respectivă în instanța de judecată.

Prin urmare, este evident temeiul solicitării sale de recalculare a mărimii pensiei, deoarece prin prezentarea înscrisurilor privind salariul primit în cadrul Spitalului Raional Hîncești, s-a stabilit apariția unor circumstanțe noi referitoare la venitul asigurat, ce a avut loc după acordarea dreptului la pensie.

Și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 24, 25 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, art. 239-241, 243 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-646/19 din data de 8 aprilie 2019 privind refuzul la recalcularea mărimii pensiei și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula pensia, cu luarea în calcul a salariului realizat pentru perioada deplină a stagiului de cotizare și încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 5 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost atras în proces în calitate de persoană terță Spitalul Raional Hîncești, cu sediul în or. Hîncești str. Mihailcea Hîncu 238.

Prin hotărârea din 29 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă parțial acțiunea.

A fost anulată în tot decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, exprimată prin răspunsul nr. S-646/19 din 8 aprilie 2019.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să emită o decizie cu privire la recalcularea pensiei stabilite Mariei Sîrbu, cu includerea în stagiul de cotizare și a venitului asigurat a perioadei de activitate în cadrul Spitalului Raional Hîncești, confirmat prin certificatul de salariu eliberat de Spitalul Raional

Hîncești nr. 27 din 2 mai 2019 și achitarea diferenței pensiei începând cu data stabilirii acesteia – 6 ianuarie 2016.

A fost încasată din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Mariei Sîrbu, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suma de 300 de lei.

În rest, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea.

La 3 noiembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 29 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, iar la 21 decembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu menținerea hotărârii din 29 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

La 25 mai 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei recurate, cu emiterea unei noi decizii.

La 13 octombrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Mariei Sîrbu și Spitalului Raional Hîncești copia cererii de recurs depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale, fiindu-le explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat (f. d. 190).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție, referințe nu au parvenit.

Examinând admisibilitatea recursului, în raport cu actele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

Conform art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art. 195 Cod administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1)-(4) CPC, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art. 223 Cod administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) Cod administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art. 97 alin. (1) și (3) Cod administrativ, rezultă că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în

forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Astfel, din actele cauzei cert rezultă că dispozitivul deciziei contestate a fost pronunțat de Curtea de Apel Chișinău la 24 mai 2022, în ședință publică (f. d. 178).

Se mai constată că în dispozitivul deciziei din 24 mai 2022, Curtea de Apel Chișinău a indicat cu suficientă claritate căile, termenul și modul de atac al acesteia prevăzut de legislația în vigoare.

La 25 mai 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (1) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, menționând că argumentarea detaliată a recursului va fi prezentată suplimentar după notificarea deciziei motivate a instanței de apel (f. d. 187).

Se reține că la 8 septembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice, a notificat participanților la proces spre cunoștință copia deciziei motivate din 24 mai 2022, inclusiv la adresa electronică a reprezentantului Casei Naționale de Asigurări Sociale în bază de procură, [XXXXX](#), adresa respectivă fiind utilizată de către Casa Națională de Asigurări Sociale atât la expedierea apelului nemotivat, cât și la depunerea apelului motivat de către aceasta împotriva hotărârii din 29 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani (f. d. 135, 144, 173 verso, 186).

La fel, actele cauzei atestă că adresa electronică nominalizată a mai fost utilizată pentru corespondența dintre Curtea de Apel Chișinău și Casa Națională de Asigurări Sociale, pe parcursul examinării cauzei, inclusiv pentru comunicarea informației în vederea prezentării referinței și expedierea citațiilor (f. d. 156, 168, 170).

Așadar, având în vedere cele expuse mai sus, se înțelege că termenul de 30 de zile, prevăzut la art. 245 alin. (2) Cod administrativ, pentru prezentarea recursului motivat a început să curgă la data de 9 septembrie 2022, ziua imediat următoare datei notificării deciziei motivate a instanței de apel și urma să expire la data de 8 octombrie 2022.

Dat fiind faptul că data de 8 octombrie 2022 a fost zi de sâmbătă, prin urmare zi nelucrătoare, ultima zi de depunere a recursului se constată a fi data de *10 octombrie 2022*, ca următoarea zi lucrătoare.

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a depus motivarea recursului nici până în prezent, motiv pentru care survin consecințele art. 246 alin. (2) lit. e) Cod administrativ – recursul se declară inadmisibil, în special, când motivarea recursului nu a fost depusă.

Sub aspectul dat, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, recursul depus împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Respectiv, dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea deciziei contestate.

Așadar, recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat o cerere de recurs nemotivată, fără a evidenția motivele ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată în apel. Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac.

Mai cu seamă că în cererea de recurs nemotivată, însăși Casa Națională de Asigurări Sociale a evidențiat că recursul motivat va fi depus după recepționarea deciziei integrale a Curții de Apel Chișinău.

Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o decizie neîntemeiată. Condiția legală a expunerii motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței ierarhice inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, or, ultima fiind interesată în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea motivării recursului în termenul stabilit de lege, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, condiție însă ce nu se atestă la caz.

Din aceste considerente și având în vedere că în cazul examinării recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l declara inadmisibil, or, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (*Van Harn împotriva Germaniei*).

În conformitate cu art. 230, 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu